

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

Broj: I Kž 196/01-3

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E
P R E S U D A

Vrhovni sud Republike Hrvatske u Zagrebu u vijeću sastavljenom od sudaca Vrhovnog suda Damira Kosa, kao predsjednika vijeća, te Ane Garačić, Lidije Grubić Radaković, Marijana Svedrovića i Dražena Tripala, kao članova vijeća i više sudske savjetnice Aleksandre Holjevac, kao zapisničara, u kaznenom predmetu protiv opt. S. G., zbog kaznenog djela iz čl. 122. OKZRH, odlučujući o žalbi državnog odvjetnika podnesenoj protiv presude Županijskog suda u Zadru od 2. veljače 2001. godine, br. K-84/00, u sjednici održanoj dana 24. svibnja 2005. godine, na nazočnosti zamjenika Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske Mladena Pantlika,

p r e s u d i o j e:

Odbija se kao neosnovana žalba državnog odvjetnika, te se potvrđuje presuda suda prvoga stupnja.

Obrazloženje

Pobijanom presudom Županijskog suda u Zadru, stavljena je izvan snage presuda istoga suda od 12. prosinca 1996. godine broj K-46/96, koja je potvrđena presudom Vrhovnog suda Republike Hrvatske od 15. svibnja 1997. godine broj Kž-67/97, te je opt. S. G., temeljem čl. 354. toč. 3. ZKP, oslobođen od optužbe da bi počinio kazneno djelo ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika iz čl. 122. OKZRH, činjenično opisano u izreci te presude.

Slijedom navedenog, temeljem čl. 123. st. 1. ZKP, odlučeno je da troškovi kaznenog postupka padnu na teret proračunskih sredstava.

Protiv te presude žalbu je podnio državni odvjetnik zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja, s istaknutim prijedlogom da se pobijana presuda ukine i predmet vrati prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje.

Optuženik je podnio odgovor na žalbu državnog odvjetnika u kojem predlaže da se ta žalba kao neosnovana odbije, a pobijana presuda u cijelosti potvrdi.

Zamjenik Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske Petar Pulišelić, nakon razgledanja spisa, u svom pisanom očitovanju od 17. travnja 2001. godine, br. KŽ-DO-562/01 predložio je da se žalba državnog odvjetnika prihvati i pobijana presuda ukine.

Žalba nije osnovana.

Vrhovni sud Republike Hrvatske, kao sud drugoga stupnja, ispitao je pobijanu presudu u dijelu koji se pobija žalbama, ali je po službenoj dužnosti ispitao i je li postoje bitne povrede odredaba kaznenog postupka iz čl. 367. st. 1. toč. 1., 5., 6., 8.-11. i st. 2. ZKP, je li glavna rasprava protivno odredbama toga zakona održana u odsutnosti optuženika i njegovog branitelja, te je li je na štetu optuženika povrijeđen kazneni zakon. Pri tome nije nađeno da bi bile počinjene takve povrede zakona (čl. 379. st. 1. toč. 1. i 2. ZKP).

Suprotno navodima žalbe državnog odvjetnika, da je na temelju provedenog postupka izveden pogrešan zaključak, sud prvog stupnja je na osnovu svih raspoloživih dokaza pravilno utvrdio činjenično stanje i izveo pravilan zaključak da nije dokazano da bi optuženik S. G. počinio kazneno djelo ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika iz čl. 122. OKZRH koje mu državno odvjetništvo optužnim aktom stavlja na teret. Cijeneći obranu optuženika, uz savjesnu i podrobnu analizu iskaza preslušanih svjedoka, pravilno iznoseći

što iz pojedinog iskaza proizlazi, te u njihovoj međusobnoj povezanosti, sud prvog stupnja dao je jasne i uvjerljive razloge za svoje zaključke o postojanju odlučnih činjenica koje su od važnosti za presuđenje u ovom konkretnom predmetu, pa te razloge u cijelosti prihvaća i ovaj drugostupanjski sud i na njih upućuje žalitelja jer argumentima žalbe nisu dovedeni u pitanje.

Potrebno je posebno dodati da pobijajući pravilnost utvrđenog činjeničnog stanja državni odvjetnik, ustvari, iznosi svoju ocjenu rezultata provedenih dokaza, a osobito prigovara ocjeni prvostupanjskog suda iskaza svjedoka M. i D. Z., S. B., D. G. i N. T., uz čuđenje da se svjedoci sjećaju upravo kritičnih datuma, smatrajući da upravo ta činjenica njihove iskaze čini krajnje nepouzdanim i neuvjerljivi, a zatim navodi da u novom postupku sud nije utvrdio drukčije činjenično stanje od onoga utvrđenog ranijem pravomoćnom presudom, nego je utvrdio neke nove, sasvim sporne činjenice, koje ni na koji način nisu smjele utjecati na vjerodostojnost iskaza oštećenika.

Prije svega, potrebno je odmah navesti da je prvostupanjski postupak, prije obnove, vođen u odsutnosti optuženika, on svoju obranu nije imao prilike iznijeti, niti predlagati bilo kakve dokaze, tako da je prva presuda utemeljena isključivo na iskazu oštećenika M. J. i svjedoka Ž. F., (koji je također bio zarobljen u A. " ali je isti dan pušten, nije zlostavljan, a prilikom povratka vidio je na cesti oštećenika i oko njega gomilu četnika koji su ga zarobili, nakon puštanja razgovarao je s oštećenikom, koji mu je rekao da su ga zarobili i maltretirali, ali pri tome nije spominjao imena), pa neutemeljeno državni odvjetnik tvrdi da se u postupku koji je proveden u nazočnosti optuženika utvrđeno činjenično stanje nije izmijenilo.

U obnovljenom postupku, u nazočnosti optuženika, oštećenik nije saslušan, jer je u međuvremenu umro, pa je njegov iskaz pročitao. Iz iskaza oštećenika iz istrage proizlazi da ga je zarobila grupa četnika na raskrižju ceste S.-Z. D. -Z., tzv. niški specijalci, među kojima je bio i optuženik, no na glavnoj raspravi je izjavio da optuženik nije bio među njima. Odveli su ga u A. " gdje je proveo 21 dan, tamo su ga tukli, pa i optuženik, koji je stariji čovjek tako da nije bio tako brutalan, ali ga je i on tukao četiri do pet puta, nakon čega je pušten. Zadobio je povrede ključne kosti i glave.

Oštećenik J. je kaznenu prijavu podnio nakon četiri godine, preko svoga punomoćnika u uz navođenje da je kazneno djelo počinjeno od 10. do 30. rujna 1991. godine, no iz Uvjerenja o okolnostima stradanja oštećenika, koje je izdano radi kupnje dionica (list 9 spisa) i Uvjerenja koje je izdano radi ostvarivanja statusa ratnog vojnog invalida (list 92 spisa), proizlazi da je oštećenik bio zatočen od strane neprijateljskih vojnika od 10. do 18. rujna 1991. godine. Zatražen da se na to očituje oštećenik je izjavio da ti podaci nisu točni, da je on tražio da se oni isprave, ali da to nije učinjeno. No, supruga oštećenika, saslušana na istu okolnost izjavila je da je oštećenik bio zatočen osam dana, a ne 21 dan kao je to navedeno u optužnici, s tim da ne može objasniti iskaz svoga supruga o toj okolnosti, pretpostavlja da je to rezultat njegovog psihičkog stanja, uslijed onoga što je doživio.

Međutim, valja istaći da je sud prvog stupnja temeljito i savjesno analizirao iskaze svih svjedoka, osobito svjedoka T., čiji iskaz je potkrijepljen dokumentacijom, a iz kojeg proističe da je optuženik svakodnevno dolazio na posao u „T.“ gdje je bio poslužitelj stroja praonice rublja, na godišnji odmor je otišao 19. rujna 1991. godine, trebao se vratiti 16. listopada 1991. godine, no kako nije došao, nakon pet dana radni odnos mu je prestao. Svjedoci Z. su izjavili da je supruga oštećenika 15. ili 16. rujna 1991. godine došla moliti da ih M. Z. prebaci u K., što on nije mogao jer nema auto, pa su čuli od susjeda da je optuženik napustio Z. 17. rujna 1991. godine, dok je svjedok B., prema vlastitoj izjavi optuženika, početkom devetog mjeseca 1991. godine odvezao ili do B. D., a ne do S., kako su tražili, jer se bojao ići dalje, a oni su mu rekli da će put nastaviti pješice.

Iskazima ovih svjedoka sud prvoga stupnja je opravdano poklonio vjeru, jer ničim nisu ozbiljno dovedeni u pitanje, no državni odvjetnik nastavno prigovara sudu zašto ne vjeruje u obranu samog optuženika, kada navodi da je Z. napustio 22. rujna 1991. godine. Optuženik se uistinu tako branio, no sud vjeruje iskazima svjedoka, kao je naprijed navedeno, a da je optuženik želio svoju obranu prilagođavati mogao ju je uskladiti s tim iskazima, što on nije učinio jer se događaja očito lošije sjeća od preslušanih svjedoka. Osim toga, sa stajališta optužbe uopće ne može biti relevantno da li je optuženik Z. napustio 22. rujna ili nekoliko dana ranije, kada je već 18. rujna 1991. godine oštećenik

očito pušten iz A. ", kao što proističe iz dokaza koji su naprijed navedeni, a državni odvjetnik je u činjeničnom opisu ustrajao na tome da je oštećenik bio zarobljen 21 dan iako je bio zarobljen ukupno osam dana.

Prema tome, analizirajući sve okolnosti ovog konkretnog slučaja dolazi se do zaključka, da je u ovom predmetu prvostupanjski sud pravilno utvrdio činjenično stanje i da je na tako utvrđenom činjeničnom stanju izveo i pravilan zaključak da kazneno djelo optuženiku nije dokazano, te da u kontekstu svih utvrđenih činjenica ne bi bilo moguće i nedvojbeno konkretizirati njegovu kaznenu odgovornost, to tim više što iskaz oštećenika preslušanog kao svjedoka na koji se žalitelj poziva, ne ukazuje sa sigurnošću da bi optuženik bio osoba koja ga je zlostavljala u kninskom zatvoru, pogotovo kad oštećenik o tome uopće nije razgovarao sa svojim kolegama, a niti je kao policajac o tome izvijestio svoga zapovjednika, jer da je to učinio već tada bi bile poduzete odgovarajuće radnje da se događaj rasvijetli, unatoč rata to bi bilo sigurno lakše, nego nakon četiri godine, kada oštećenik podnosi kaznenu prijavu putem svoga punomoćnika.

Stoga, Vrhovni sud, kao sud drugog stupnja, nalazi da je prvostupanjski sud pravilno optuženika oslobodio od optužbe temeljem čl. 340. toč. 3. ZKP za kazneno djelo koje mu se optužnim aktom stavlja na teret, budući da nema pouzdanih dokaza na kojima bi se mogla temeljiti osuđujuća presuda.

Kako razlozi žalbe nisu osnovani, to je temeljem čl. 374. ZKP valjalo presuditi kao u izreci.

U Zagrebu, 24. svibnja 2005. godine

Zapisničar:
Aleksandra Holjevac, v. r.

Predsjednik vijeća:
Damir Kos, v. r.